

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3137/2023
05.09.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Срђан Алексић, адвокат из ..., против тужених АД „Железнице Србије“ Београд и АД Железнички превоз робе „Србија Карго“ Београд, чији је пуномоћник Ђорђе Ђурић, адвокат из ..., ради накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3998/22 од 07.04.2023. године, у седници одржаној дана 05.09.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3998/22 од 07.04.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П1 2585/21 од 06.07.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезани тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора за период од 01.01.2015. године, закључно са 31.08.2015. године, исплате 34.276,32 динара, са законском затезном каматом почев од 01.01.2016. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужени АД „Србија Карго“ Београд да тужиоцу на име накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора за период од 01.09.2015. године до 31.12.2015. године, исплати 17.208,00 динара, са законском затезном каматом почев од 01.01.2016. године до исплате. Ставом трећим изреке, обавезани су тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплате 177.530,00 динара, са законском затезном каматом од извршности одлуке о трошковима поступка до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3998/22 од 07.04.2023. године, ставом првим изреке, одбијене су као неосноване жалбе тужених АД „Железнице Србије“ и АД „Србија Карго“ и потврђена првостепена пресуда у делу става првог изреке, који се односи на туженог АД „Железнице Србије“ и у ставу другом изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у делу става првог изреке који се односи на туженог АД „Србија Карго“ Београд и у ставу трећем изреке тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се тужени АД „Србија Карго“ солидарно са туженим АД „Железнице Србије“ обавезе да тужиоцу за

период од 01.01.2015. године до 31.08.2015. године, на име накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора исплати 34.276,32 динара, са законском затезном каматом почев од 01.01.2016. године до исплате и обавезани су тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова поступка исплате и то: тужени АД „Железнице Србије“ 118.181,72 динара, а тужени АД „Србија Карго“ 59.348,27 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију, побијајући је у преиначујућем делу, због погрешне примене материјалног права, како то произлази из навода ревизије, са предлогом да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној применом члана 404. Закона о парничном поступку.

Ревизија је дозвољена по одредби члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011...18/20 и 10/2023 – др закон у даљем тексту ЗПП), због чега није било потребе да се о ревизији одлучује као о изузетно дозвољеној применом одредбе члана 404. ЗПП, већ је Врховни суд испитао побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог АД „Железнице Србије“ до краја августа месеца 2015. године. Одлуком Владе Републике Србије код АД „Железнице Србије“ извршене су статусне промене издвајањем уз оснивање нових акционарских друштава, међу којима је и тужени АД „Србија Карго“ Београд. Након извршене статусне промене уговор о раду који је тужилац закључио са туженим АД „Железнице Србије“ пренет је са истим правима и обавезама код послодавца следбеника – туженог АД „Србија Карго“ са којим је тужилац закључио анекс уговора о раду 01.09.2015. године. Тужени АД „Србија Карго“ је као послодавац следбеник од туженог АД „Железнице Србије“ преузео све акте. Вештачењем од стране вештака економско-финансијске струке утврђено је да у периоду на који се тужбени захтев односи тужени нису у обрачунима зараде тужиоцу исказивали новчане износе спорних накнада као посебну ставку (нити су доставили суду акт на основу кога би могао бити утврђен износ ових накнада уговореној нето цени рада по радном часу), па је вештак висину накнаде трошкова за исхрану у току рада и за регреса за коришћење годишњег одмора, обрачунао применом параметара из Колективног уговора ЈЖТП „Београд“ објављеног у „Службеном гласнику РС“ број 37/95, 7/00.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев за период од 01.01.2015. године до 31.08.2015. године, усвојио у односу на оба тужена, а за период од 01.09.2015. године до 31.12.2015. године, у односу на туженог АД „Србија Карго“.

Другостепени суд је, одлучујући о жалби туженог АД „Србија Карго“ и његовој пасивној легитимацији за период до момента преузимања радника правног

претходника АД „Железнице Србије“ почев од 01.09.2015. године, преиначио првостепену пресуду тако што је у односу на овог туженог одбио тужбени захтев за период од 01.01.2015. године до 31.08.2015. године. Ово с тога што су у оквиру статусне промене привредног друштва АД „Железнице Србије“ поред туженог АД „Србија Карго“ основана још два нова привредна друштва АД „Србија Воз“ и АД „Инфраструктура железнице Србије“, па сходно одредби члана 489. став 1. тачка 1. и став 2. Закона о привредним друштвима привредно друштво које пролази кроз статусну промену (друштво преносилац) наставља да постоји, с тим што део своје имовине и обавеза преноси на новооснована друштва (друштва стицаоце). У случају такве статусне промене (издвајање уз оснивање) на друштво стицаоца прелазе само оне обавезе друштва преносиоца за које то одређено уговором о статусној промени, односно планом поделе друштва. Сагласно члану 505. став 1. тачка 2. Закона о привредним друштвима, друштво стицалац солидарно одговара са друштом преносиоцем за обавезе које су по наведеном статусном документу остале на страни друштва преносиоца, али само до износа разлике вредности имовине друштва преносиоца којим му је пренета и обавеза друштва преносиоца које је преузео, осим ако је са одређеним повериоце другачије договорено. У овом случају план поделе привредног друштва АД „Железнице Србије“ Београд садржи означавање номиналне вредности имовине и висине обавеза које се статусном променом преносе на друштва стицаоце, при чему је реч о једнаким вредностима активе и пасиве. План не садржи опис преузетих обавеза и начин на који ће се њихов пренос реализације извршити, већ само констатацију да се на новооснована привредна друштва преносе обавезе које се односе на имовину и обављање делатности за које су та привредна друштва регистрована, без јасног одређења да ли у те обавезе спадају и новчана потраживања запослених које су друштва стицаоци преузела од АД „Железнице Србије“. Сви учесници статусне промене су 24.06.2016. године, потписали Протокол којим су прихватили Информацију о спроведеном поступку статусне промене и отварање почетних стања у пословним књигама новоформираних друштава. Овај акт садржи и податак да су у почетни биланс привредног друштва АД „Железнице Србије“ после издвајања пренета „дугорочна резервисана“ за судске спорове, односно судске спорове који су у току, као и остале краткорочне обавезе за нето зараде и накнаде зарада, за доприносе на зараде и накнаде зарада на терет запосленог, за порезе и доприносе на зараде и накнаде зарада на терет пословаца, са накнаде зарада које се рефундирају, за порезе и доприносе на зараде и накнаде зараде на терет запосленог који се рефундирају, за порезе и доприносе на накнаде зарада на терет пословца који се рефундирају, што се све преноси у почетно стање биланса АД „Железнице Србије“ после издвајања на дан 09.08.2015. године. Како из изложеног произлази да обавезе настале пре статусне промене АД „Железнице Србије“ нису пренете у имовину туженог АД „Србија Карго“, већ су остале у имовини друштва преносиоца и исказане у почетном билансу тог друштва, тужени АД „Србија Карго“ не одговара солидарно за ту обавезу по члану 505. став 1. тачка 2. Закона о привредним друштвима, али ни по одредбама члана 147. до 151. Закона о раду, јер то питање није регулисано анексом уговора о раду који је тужилац закључио са туженим АД „Србија Карго“ као пословацем следбеником.

По оцени Врховног суда овакво становиште другостепеног суда изражено у побијаној одлуци заснива се на правилној примени материјалног права.

Другостепени суд је у свему правилно применио одредбе цитираних чланова 489. став 1. тачка 1. и став 2. и 505. став 1. тачка 2. Закона о привредним друштвима, те правилно оценио да у поступку статусне промене туженог АД „Железнице Србије“ као друштва преносиоца на туженог АД „Србија Карго“ као друштва стицаоца нису прешле и обавезе поводом новчаних потраживања запослених које је тужени АД „Србија Карго“ преузео од АД „Железнице Србије“ а која су настала пре извршене поделе.

У конкретном случају, означена статусна промена друштва преносиоца спроведена је по поступку прописаном Законом о привредним друштвима. Решењем Владе Републике Србије од 02.07.2015. године дата је сагласност том привредном друштву којом је одобрен нацрт плана поделе који је 31.03.2015. године усвојио одбор директора тог привредног друштва (објављен на интернет страници Агенције за привредне регистре, у складу са чланом 495. став 1. Закона о привредним друштвима). Планом поделе, као саставним делом Одлуке о статусној промени од 11.05.2015. године, означене су номиналне вредности имовине и обавеза које се статусном променом преносе на друштва стицаоце, и то су једнаке вредности. План не садржи опис преузетих обавеза ни начини на који ће се њихов пренос и реализација извршити, већ само констатацију да се на тужено друштво стицаоца преносе обавезе које се односе на имовину и обављање делатности железничког превоза путника, без јасног одређења да ли у те обавезе спадају и новчана потраживања запослених које је тај тужени преузео од друштва преносиоца. У плану је предвиђено да ће о томе бити закључен посебан уговор, али не и форма у којој ће се такав уговор закључити.

Између друштва преносиоца и друштва стицалаца између осталог и туженог АД „Србија Карго“, закључен је 24.06.2016. године протокол којим су његови потписници прихватили информацију о спроведеном поступку статусне промене друштва преносиоца и отварању почетних стања у пословним књигама новоформираних друштава. Означеним протоколом су у биланс туженог друштва преносиоца, поред осталог, пренета „резервисања“ за судске спорове, односно спорове који су у току. Наведени протокол, по оцени ревизијског суда, има значај уговора предвиђеног у одељку V плана поделе туженог друштва преносиоца, тако да је спорно новчано потраживање настало пре његове статусне промене остало обавеза тог туженог, а солидарна обавеза туженог друштва стицаоца, супротно наводима ревизије, не постоји у смислу члана 505. став 1. тачка 2. Закона о привредним друштвима, јер нема разлике у вредности имовине која му је пренета и обавеза које је преузео.

Околност да је тужено друштво стицалац преузело тужиоца и са њим закључило анекс уговора о раду не значи да је на тај начин преузело и све обавезе тужиоцевог ранијег послодавца - друштва преносиоца по основу радног односа насталог пре статусне промене. Закључење анекса уговора о раду представља реализацију законске обавезе да се тужилац задржи у радном односу, у складу са члановима 147-151 Закона о раду. Међутим, тим законским одредбама није изричито прописано да се на тај начин преузимају и обавезе послодавца претходника према запосленом из њиховог радног односа.

Правилна је одлука о трошковима спора из побијане пресуде, којом је сваки од тужених обавезан да плати трошкове поступка према вредности предмета спора који се на њега односи.

На основу изложеног, применом одредби члана 414. став 1. ЗПП, донета је одлука као у изреци.

Председник већа-судија
Бранка Дражић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић